

HTTP/2

Jeszenszky Péter
Debreceni Egyetem, Informatikai Kar
jeszenszky.peter@inf.unideb.hu

Utolsó módosítás: 2024. december 8.

A HTTP/1.x a teljesítményt rontó jellemzői (1)

- A HTTP/1.0 egyetlen nem kiszolgált kérést engedett meg egy TCP kapcsolaton.

A HTTP/1.x a teljesítményt rontó jellemzői (2)

- A HTTP/1.1 bevezette a kérések sorozatban való továbbítását (*pipelining*), de ez csak részben foglalkozott a kérések párhuzamosságával és továbbra is felmerül a sor eleji blokkolás (*head-of-line blocking*) problémája.
 - Emiatt azok a HTTP kliensek, melyeknek sok kérést kell végrehajtaniuk, több kapcsolatot használnak egy szerverhez a párhuzamosság eléréséhez és a késleltetési idő csökkentéséhez.
- Ráadásul a HTTP fejlécmezők gyakran ismétlődőek és bőbeszédűek, mely szükségtelen hálózati forgalmat okoz és a kezdeti TCP torlódási ablak gyors megtelését eredményezi.

Statisztikák (1)

Timeseries of Total Requests

Kérések száma: egy weboldal által kért erőforrások száma (2010. november 15. – 2023. október 1.). Forrás: <https://httparchive.org/reports/state-of-the-web>

Statisztikák (2)

- A 2016 decembere és 2017 februárja között az adatokban látható rejtélyes hézagról lásd:
 - *Why is there gap between Dec 2016 and Feb 2017 trends?*
<https://discuss.httparchive.org/t/why-is-there-gap-between-dec-2016-and-feb-2017-trends/919>

Bevált gyakorlatok a késleltetési idő csökkentésére (1)

- **Beágyazás (*inlining*):** képek közvetlen beágyazása CSS stíluslapokba.
 - {
background:
url(data:image/png;base64,
 ⟨Base64-kódolt adatok⟩) no-repeat;
}
 - Lásd: Chris Coyier, *Data URIs*, March 25, 2010.
<https://css-tricks.com/data-uris/>

Bevált gyakorlatok a késleltetési idő csökkentésére (2)

- ***Spriting***: több kép kombinálása egyetlen képállományban.
 - Lásd: Chris Coyier, *CSS Sprites: What They Are, Why They're Cool, and How To Use Them*, October 24, 2009. <https://css-tricks.com/css-sprites/>
 - Példa: *MDN Web Docs*
<https://web.archive.org/web/20170701113221/https://developer.mozilla.org/en-US/>
 - https://web.archive.org/web/20170701211407im_/https://developer.cdn.mozilla.net/static/img/logo_sprite.7d36c4a1422b.svg

Bevált gyakorlatok a késleltetési idő csökkentésére (3)

- **Sharding**: a tartalom elosztása több szerveren.
 - Érdeemes lehet például a képeket egy olyan külön webszerverről szolgáltatni, mely nem használ sütiket.
 - Kapcsolódó fogalom: tartalomszállító hálózat, *Content Delivery Network* (CDN)
 - CDN szolgáltatók:
 - *Azure Content Delivery Network* <https://azure.microsoft.com/en-us/products/cdn>
 - *cdnjs* <https://cdnjs.com/>
 - *Cloudflare* <https://www.cloudflare.com/>
 - *Google* <https://cloud.google.com/cdn>
 - *jsDelivr* <https://www.jsdelivr.com/>
 - ...
 - Lásd: <https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Glossary/CDN>

Bevált gyakorlatok a késleltetési idő csökkentésére (4)

- **Összefűzés:** több CSS stíluslap és JavaScript állomány összefűzése.
- **Kicsinyítés (*minification*):** felesleges karakterek eltávolítása CSS stíluslapokból és JavaScript állományokból anélkül, hogy az erőforrás a böngésző általi feldolgozása módosulna.
 - Például megjegyzések és *whitespace* karakterek eltávolítása.

Bevált gyakorlatok a késleltetési idő csökkentésére (4)

- **CSS kicsinyítő eszközök:**

- *cssnano* (programozási nyelv: PostCSS; licenc: *MIT License*) <https://cssnano.github.io/cssnano/>
<https://github.com/cssnano/cssnano>
 - Online: <https://cssnano.github.io/cssnano/playground/>
- *CSSO (CSS Optimizer)* (programozási nyelv: JavaScript; licenc: *MIT License*) <https://github.com/css/csso>
 - Online: <https://css.github.io/csso/csso.html>

- **JavaScript kicsinyítő eszközök:**

- *Closure Compiler* (programozási nyelv: Java, JavaScript; licenc: *Apache License 2.0*)
<https://developers.google.com/closure/compiler/> <https://github.com/google/closure-compiler>
- *UglifyJS* (programozási nyelv: JavaScript; licenc: *Simplified BSD License*) <http://lisperator.net/uglifyjs/>
<https://github.com/mishoo/UglifyJS2>
 - Online: *JSCompress* <https://jscompress.com/>

- **Komplex kicsinyítő megoldások:**

- *PageSpeed Modules (Apache PageSpeed)* (programozási nyelv: C++; licenc: *Apache License 2.0*)
<https://www.modpagespeed.com/>
<https://developers.google.com/speed/pagespeed/module/>
https://github.com/we-amp/mod_pagespeed
https://github.com/we-amp/nginx_pagespeed
 - Apache HTTP Server és nginx modulok.

Mi a HTTP/2?

- A HTTP szemantikájának egy optimalizált kifejezőmódja.
 - Cél a hálózati erőforrások hatékonyabb használata és a végfelhasználó által megfigyelhető késleltetési idő csökkentése.
 - Az egyik fő cél, hogy lehetővé tegye a kliensek számára, hogy csupán egy kapcsolatot kelljen fenntartaniuk egy szerverhez.
- Ugyanazokat a metódusokat, állapotkódokat, fejlécmezőket és URI sémákat használja, mint a HTTP/1.1.
 - Az üzenetek formálása és átvitele történik eltérő módon.

Fejlesztés

- Az IETF HTTP munkacsoportja (httpbis) fejleszti.
 - Honlap: <https://http2.github.io/>

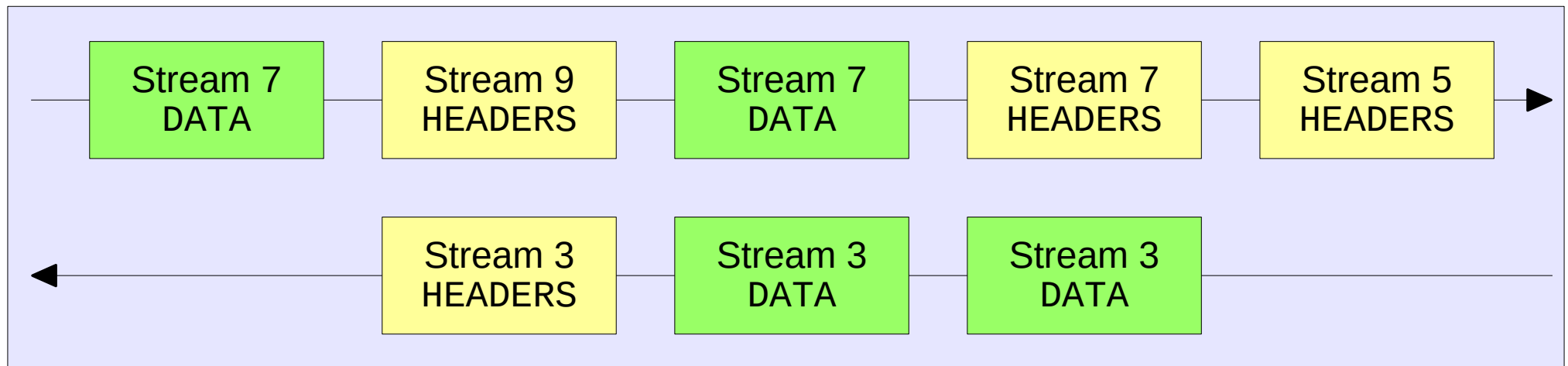
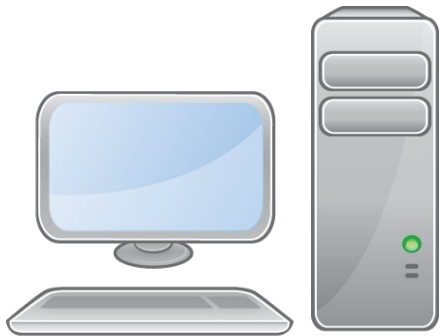
Specifikációk

- Martin Thomson (ed.), Cory Benfield (ed.). *RFC 9113: HTTP/2*. June 2022.
<https://www.rfc-editor.org/rfc/rfc9113>
- Roberto Peon, Herve Ruellan. *RFC 7541: HPACK: Header Compression for HTTP/2*. May 2015. <https://www.rfc-editor.org/rfc/rfc7541>

A HTTP/2 újdonságai

- **Multiplexelés:** megvalósítás adatfolyamok használatával.
 - Az adatfolyamok túlnyomórészt egymástól függetlenek, így egy blokkolt vagy beragadt adatfolyam nem akadályozza az előrehaladást más adatfolyamokkal.
- **Forgalomvezérlés és rangsorolás:** a multiplexelt adatfolyamok hatékony használatát biztosító mechanizmusok.
 - A forgalomvezérlés biztosítja, hogy a fogadónak annyi adat kerül továbbításra, amennyit az kezelni tud.
 - A rangsorolás biztosítja, hogy a korlátozottan rendelkezésre álló erőforrások először a legfontosabb adatfolyamokhoz rendelkezők hozzá.
- **Szerver *push*:** lehetővé teszi a szervernek, hogy spekulatív módon küldjön olyan adatokat egy kliensnek, melyekre annak előreláthatólag szüksége lesz.
- **Bináris protokoll:** az üzenetek hatékonyabb feldolgozását teszi lehetővé az üzenetek bináris formálása.
- **Fejlécmezők tömörítése (HPACK)**

Üzenet multiplexelés

Előzmény

- A HTTP/2 a Google által fejlesztett SPDY protokollon alapul.
<https://www.chromium.org/spdy/>
 - Célkitűzések: *SPDY: An experimental protocol for a faster web*
<https://www.chromium.org/spdy/spdy-whitepaper/>
 - A célkitűzések között szerepelt például az oldalak betöltési idejének felére csökkentése.
 - Az SPDY/2 szolgált alapul a HTTP/2 specifikációhoz.

Elterjedtség (1)

- HTTP/2-képes webhelyek:
 - *Dropbox* <https://www.dropbox.com/>
 - *Facebook* <https://www.facebook.com/>
 - *Flickr* <https://www.flickr.com/>
 - *Google* <https://www.google.com/>
 - *Twitter* <https://twitter.com/>
 - *Wikipedia* <https://www.wikipedia.org/>
 - *W3C* <https://www.w3.org/>
 - *Yahoo* <https://www.yahoo.com/>
 - ...

Elterjedtség (2)

- *HTTP2.Pro* <https://http2.pro/>
 - Online eszköz szerver oldali HTTP/2 támogatás ellenőrzéséhez.

Elterjedtség (2)

- Az elterjedtségre vonatkozó statisztikák:
 - *HTTP Archive – State of the Web – HTTP/2 Requests*
<https://httparchive.org/reports/state-of-the-web#h2>
 - *Usage of HTTP/2 for websites*
<https://w3techs.com/technologies/details/ce-http2/all/all>

Implementációk (1)

- Az implementációk egy listája:
<https://github.com/http2/http2-spec/wiki/Implementations>

Implementációk (2)

- Szerverek:

- *Apache HTTP Server* (programozási nyelv: C; licenc: *Apache License 2.0*) <https://httpd.apache.org/>
 - A 2.4.17 verzióban megjelent `mod_http2` modul biztosít HTTP/2 támogatást: *Overview of new features in Apache HTTP Server 2.4* https://httpd.apache.org/docs/trunk/new_features_2_4.html
- *Apache Tomcat* (programozási nyelv: Java; licenc: *Apache License 2.0*) <https://tomcat.apache.org/>
 - HTTP/2 támogatás a 8.5.x és 9.x verziókban áll rendelkezésre, lásd: <https://tomcat.apache.org/whichversion.html>
- *Jetty* (programozási nyelv: Java; licenc: *Apache License 2.0/Eclipse Public License v1.0*) <https://jetty.org/>
<https://github.com/eclipse/jetty.project>
 - HTTP/2 támogatás a központi Maven tárolóból elérhető 9.3.0.M2 verziótól.
- *Microsoft IIS* (programozási nyelv: C++; licenc: nem szabad) <https://www.iis.net/>
 - HTTP/2 támogatás a 10.0 verzióban került bevezetésre:
<https://learn.microsoft.com/en-us/iis/get-started/whats-new-in-iis-10/http2-on-iis>
- *nginx* (programozási nyelv: C; licenc: *Simplified BSD License*) <https://nginx.org/>
 - *Faisal Memon, NGINX Open Source 1.9.5 Released with HTTP/2 Support*, September 22, 2015.
<https://blog.nginx.org/blog/nginx-1-9-5>
- *Undertow* (programozási nyelv: Java; licenc: GPLv2.1) <https://undertow.io/>
<https://github.com/undertow-io/undertow>
 - A *WildFly* (korábbi nevén *JBoss*) alkalmazáserver alapértelmezett webszervere. <https://www.wildfly.org/>

Implementációk (3)

- Böngészők: a felsorolt böngészők mindegyikében csak TLS-en keresztüli HTTP/2 támogatás (`https` URI-k)
 - **Firefox:**
 - Lásd a `network.http.spdy.enabled.http2` opciót (`about:config`).
 - **Chromium/Google Chrome/Opera:**
 - Lásd: <https://chromestatus.com/feature/5152586365665280>
- Lásd: <https://caniuse.com/http2>
- Egy erőforrás eléréséhez használt protokoll verzió a *DevTools*-ban a Hálózat (*Network*) fülön látható.

Implementációk (4)

- Egyéb kliensek:
 - *curl* (programozási nyelv: C; licenc: *X11 License*) <https://curl.se/>
<https://github.com/curl/curl>
 - *hyper-h2* (programozási nyelv: Python; licenc: *MIT License*)
<http://python-hyper.org/projects/h2/en/stable/> <https://github.com/python-hyper/h2>
 - *h2i* (programozási nyelv: Go; licenc: *New BSD License*)
<https://github.com/golang/net/tree/master/http2/h2i>
 - *Netty* (programozási nyelv: Java; licenc: *Apache License 2.0*) <https://netty.io/>
<https://github.com/netty/netty>
 - *nghttp2* (programozási nyelv: C; licenc: *MIT License*) <https://nghttp2.org/>
<https://github.com/nghttp2/nghttp2>
 - *OkHttp* (programozási nyelv: Java; licenc: *Apache License 2.0*)
<https://square.github.io/okhttp/> <https://github.com/square/okhttp>

Böngésző kiegészítők

- A használt HTTP verziót a címsorban jelző böngésző kiegészítők:
 - **Firefox:** *HTTP Version Indicator*
<https://addons.mozilla.org/hu/firefox/addon/http2-indicator/>
<https://github.com/bsiegel/http-version-indicator>
 - **Chromium, Google Chrome:** *HTTP Indicator*
<https://chrome.google.com/webstore/detail/http-indicator/hgcomhbcacfkpffiphlmnlhpppcjgmbi>
<https://github.com/pd4d10/http-indicator>

curl

- Az *nghttp2* programkönyvtárat használja a HTTP/2 támogatás megvalósításához.
 - Lásd: *HTTP/2 with curl* <https://curl.se/docs/http2.html>
- Példa a használatra:
 - `curl --http2 --head https://www.w3.org/`
- A 7.47.0 verzió óta a HTTP/2 alapértelmezés szerint engedélyezve van HTTPS kapcsolatokra.

Fogalmak

- **Kliens:** egy HTTP/2 kapcsolatot létesítő végpont, a kliensek HTTP kéréseket küldenek és HTTP válaszokat kapnak.
- **Szerver:** egy HTTP/2 kapcsolatot elfogadó végpont, a szerverek HTTP kéréseket fogadnak és HTTP válaszokat küldenek.
- **Végpont (*endpoint*):** a klienst vagy a szervert jelenti.
- **Kapcsolat:** két végpont közötti átviteli rétegbeli kapcsolat.
- **Keret (*frame*):** a legkisebb kommunikációs egység egy HTTP/2 kapcsolaton belül.
- **Adatfolyam (*stream*):** egy HTTP/2 kapcsolaton belül a kliens és a szerver között váltott keretek egy független, kétirányú sorozata.

HTTP/2 kapcsolat létrehozása (1)

- A HTTP/2 ugyanazt a `http` és `https` URI sémát használja, melyeket a HTTP/1.1 is.

HTTP/2 kapcsolat létrehozása (2)

- A TCP kapcsolatot a kliens kezdeményezi.
- A kliensnek először ki kell derítenie, hogy a szerver támogatja-e a HTTP/2-t, ez eltérően történik `http` és `https` URI-knál.
 - Egy `http` URI-nál a kliens egy, az Upgrade fejlécmezőt tartalmazó HTTP/1.1 kérést hajt végre.
 - Egy `https` URI-nál az ALPN révén történik a protokoll egyeztetése.

HTTP/2 kapcsolat létrehozása (3)

- Példa:

- `curl --http2 -v http://nghttp2.org/`

```
> GET / HTTP/1.1
> Host: nghttp2.org
> User-Agent: curl/8.10.1
> Accept: */*
> Connection: Upgrade, HTTP2-Settings
> Upgrade: h2c
> HTTP2-Settings: AAMAAABkAAQAAQAAAAIAAAAA
>
< HTTP/1.1 101 Switching Protocols
< Connection: Upgrade
< Upgrade: h2c
<
< HTTP/2.0 200
...

```

HTTP/2 kapcsolat létrehozása (4)

- Példa:
 - `curl --head https://www.facebook.com/`

HTTP/2 kapcsolat létrehozása (5)

- Mindkét végpontnak egy **kapcsolat bevezetőt** (*connection preface*) kell küldenie a használt protokoll végső megerősítéseként és a kapcsolat kezdeti beállításainak megállapításához.
 - A kliens bevezetője a "PRI * HTTP/2.0\r\n\r\nSM\r\n\r\n" oktettsorozattal kezdődik, melyet egy SETTINGS keret kell, hogy kövessen, mely lehet üres.
 - A bevezető választásáról lásd: Matthew Kerwin, *Painting Sheds*, 2013-12-09.
https://matthew.kerwin.net.au/blog/20131209_painting_sheds
 - A szerver bevezetője egy potenciálisan üres SETTINGS keretből áll.
- A bevezetőt a kliens közvetlenül a 101 (Switching Protocols) válasz fogadása után küldi el vagy a TLS kapcsolat első alkalmazási adatoktettjeiként.
- Ha a kliens tudja, hogy a szerver támogatja a protokollt, akkor a kapcsolat létrehozásakor küldi el a bevezetőt.

ALPN (1)

- A Transport Layer Security (TLS) egy kiterjesztése alkalmazási-réteg protokoll egyeztetéséhez:
 - Stephan Friedl, Andrei Popov, Adam Langley, Emile Stephan. *RFC 7301: Transport Layer Security (TLS) – Application-Layer Protocol Negotiation Extension*. July 2014. <https://www.rfc-editor.org/rfc/rfc7301>
- A protokoll azonosítók regisztrálását az IANA végzi.
 - Lásd: *Application-Layer Protocol Negotiation (ALPN) Protocol Ids*
<https://www.iana.org/assignments/tls-extensiontype-values/tls-extensiontype-values.xhtml#alpn-protocol-ids>

ALPN (2)

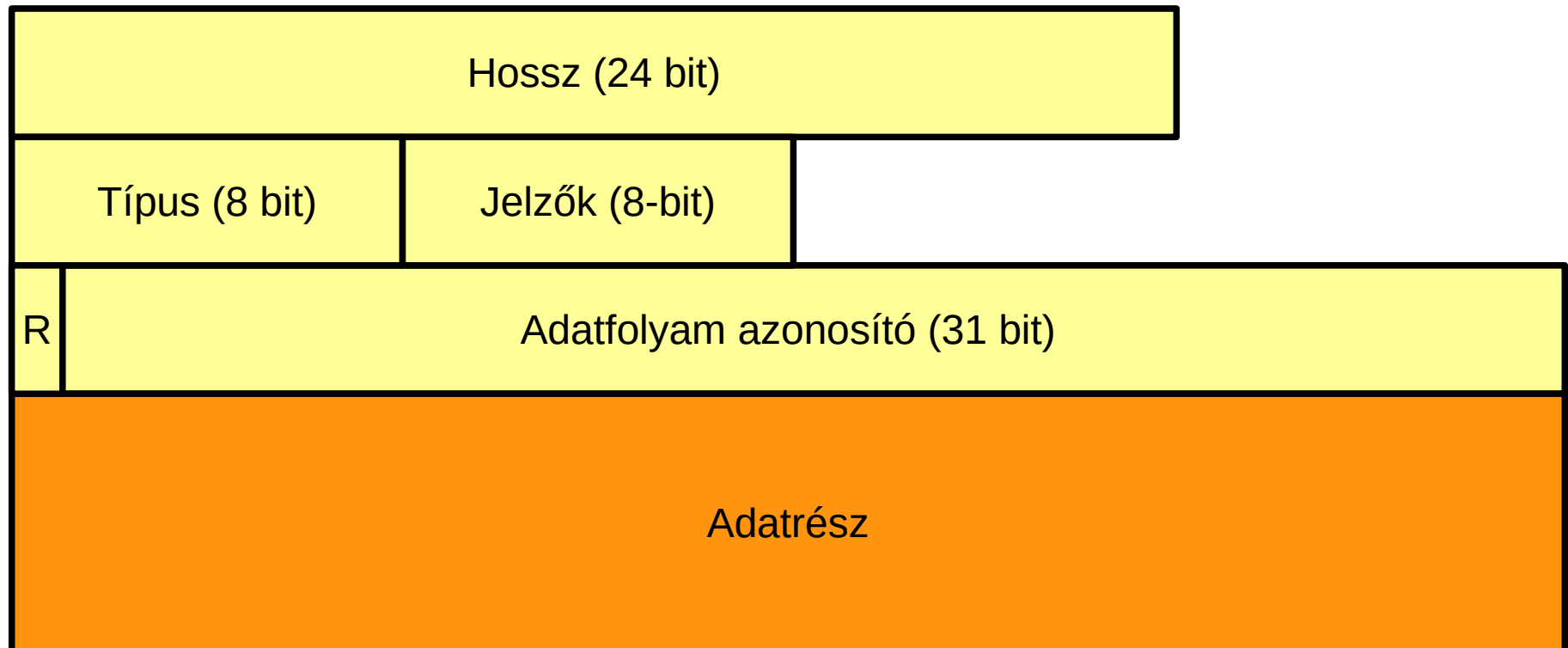
- Protokoll egyeztetés:
 - A kliens a TLS ClientHello üzenet részeként elküldi a szervernek az általa támogatott protokollok listáját.
 - A szerver kiválaszt egy protokollt, melyet a TLS ServerHello üzenet részeként küld vissza a kliensnek.
- Az alkalmazási protokoll egyeztetése így a TLS kézfogás során történik.

ALPN (3)

- A HTTP/2 által használt protokoll azonosítók:
 - "h2": HTTP/2 TLS-en keresztül
 - "h2c": HTTP/2 TCP-n keresztül (ahol 'c' a *cleartext* kifejezést jelenti)

Keretek felépítése (1)

- Minden keret egy 9 oktett méretű fejléccel kezdődik, melyet egy változó hosszú **adatrész** (*payload*) követ.

Keretek felépítése (2)

- A keret fejléc mezői:
 - **Hossz:** az adatrész hosszát szolgáltató 24-bites előjel nélküli egész.
 - **Típus:** a keret 8 biten ábrázolt típusa, mely meghatározza a keret felépítését és szemantikáját.
 - **Jelzők:** 8 biten ábrázolt logikai jelzők, melyek jelentése a keret típusától függ.
 - **R:** fenntartott célú 0 értékű bit, melynek nincs definiált jelentése.
 - **Adatfolyam azonosító:** egy adatfolyamot azonosító 31-bites előjel nélküli egész.
- Az adatrész felépítése és tartalma a keret típusától függ.

Keretek fajtái (1)

Kód	Típus	Funkció
0x0	DATA	Üzenet <i>payload</i> átvitele.
0x1	HEADERS	Adatfolyam megnyitása és egy fejléc blokk töredék továbbítása.
0x2	PRIORITY	Adatfolyam prioritásának előírása.
0x3	RST_STREAM	Adatfolyam azonnali megszüntetése.
0x4	SETTINGS	Konfigurációs paraméterek továbbítása, vétel nyugtázása.

Keretek fajtái (2)

Kód	Típus	Funkció
0x5	PUSH_PROMISE	Szerver <i>push</i> megvalósítása: a másik végpont előzetes értesítése a küldő által létrehozni kívánt adatfolyamokról.
0x6	PING	Minimális körbefordulási idő (RRT) mérése, tétlen (<i>idle</i>) állapotú adatfolyam működőképességének megállapítása.
0x7	GOAWAY	Kapcsolat lezárásának kezdeményezése vagy kapcsolati hiba jelzése.
0x8	WINDOW_UPDATE	Forgalomvezérlés megvalósítása.
0x9	CONTINUATION	Fejléc blokk töredékek sorozatának folytatása.

Adatfolyamok jellemzői

- Egyetlen HTTP/2 kapcsolat több egyidejűleg nyitott adatfolyamot tartalmazhat.
- Az adatfolyamokat egyoldalúan (a másik féllel való egyeztetés nélkül) hozhatja létre a kliens vagy a szerver, de megosztva használhatják őket.
- Az adatfolyamokat mindkét végpont lezárhatja.
- Lényeges, hogy milyen sorrendben kerülnek elküldésre a keretek egy adatfolyamon.
 - A fogadó abban a sorrendben dolgozza fel a kereteket, melyben megkapja őket.
- Az adatfolyamokat egy előjel nélküli egész szám azonosítja.

Adatfolyamok azonosítása (1)

- Az adatfolyam azonosító egy 31-bites előjel nélküli egész, melyet az adatfolyamot létrehozó végpont rendel az adatfolyamhoz.
 - A kliens által megnyitott adatfolyamokat páratlan számok azonosítják.
 - A szerver által megnyitott adatfolyamokat páros számok azonosítják.
 - A 0x00 adatfolyam azonosítót a kapcsolatot vezérlő üzenetekhez használják.
- Egy újonnan létrehozott adatfolyam azonosítója nagyobb kell, hogy legyen a kezdeményező végpont által létrehozott vagy fenntartott adatfolyam azonosítók mindegyikénél.

Adatfolyamok azonosítása (2)

- Az adatfolyam azonosítók nem újrafelhasználhatóak.
- Hosszú élettartamú kapcsolatoknál kimerülhet a rendelkezésre álló adatfolyam azonosítók tartománya.
 - Ilyenkor egy új kapcsolatot kell létrehozni.

HTTP kérés/válasz váltás

- Egy kliens minden egyes HTTP kérést egy új adatfolyamon küld el a szervernek, melyhez egy előzőleg nem használt adatfolyam azonosítót használ.
- A szerver ugyanezen az adatfolyamon küldi vissza a választ.
- A kérés/válasz váltás során az adatfolyam teljesen „elhasználódik”.
- A választ záró keret lezárja az adatfolyamot.

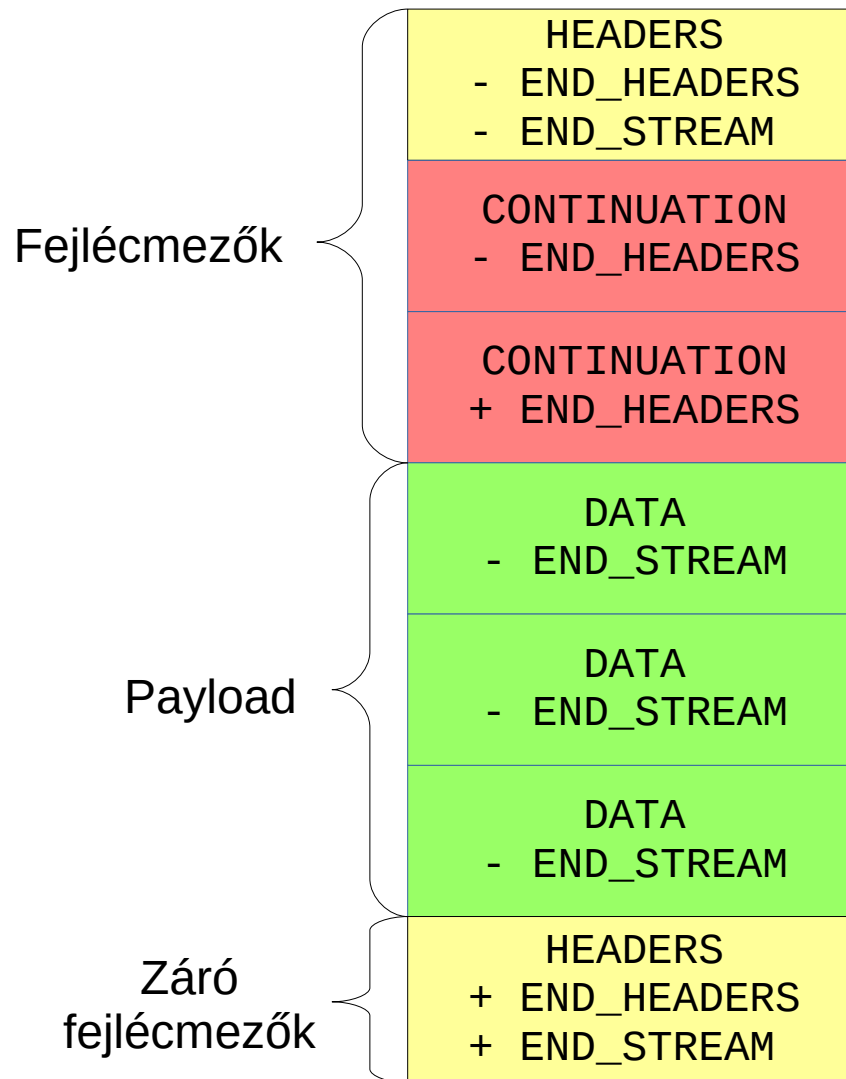
HTTP/2 üzenetek felépítése (1)

- Egy HTTP üzenet a következőkből áll:
 - Csak válaszoknál 0 vagy több HEADERS keretből, melyek mindegyikét 0 vagy több CONTINUATION keret követi, és melyek 1xx állapotkódú válaszok üzenet fejléceit tartalmazzák.
 - Egy HEADERS keretből és azt követő 0 vagy több CONTINUATION keretből, melyek az üzenet fejléceket tartalmazzák.
 - 0 vagy több, a *payload* törzset tartalmazó DATA keretből.
 - Opcionálisan egy HEADERS keretből és azt követő 0 vagy több CONTINUATION keretből.

HTTP/2 üzenetek felépítése (2)

- A sorozat utolsó keretében be van kapcsolva az END_STREAM jelző.
- A HEADERS és a CONTINUATION keretek között nem fordulhatnak elő más keretek (egyetlen adatfolyamból sem).
- Tilos a chunked átviteli kódolás használata a HTTP/2-ben.
 - A HTTP/2 DATA kereteket használ az üzenet *payload* továbbításához, az átvitel így valójában történhet darabokban.

HTTP/2 üzenetek felépítése (3)

Fejlécmezők

- A fejlécmezők nevét kisbetűssé kell alakítani a HTTP/2 szerinti kódolásuk előtt.

Pszedo-fejlécmezők (1)

- A HTTP/1.x üzenetek kezdősorában adott információk ábrázolásához a HTTP/2 ' : ' karakterrel kezdődő speciális pszeudo-fejlécmezőket használ.
- A pszeudo-fejlécmezők nem HTTP fejlécmezők.

Pszeudo-fejlécmezők (2)

- Kérés pszeudo-fejlécmezők:
 - **:method**: a HTTP metódust tartalmazza.
 - **:scheme**: a cél URI séma részét tartalmazza.
 - **:authority**: a cél URI autoritás részét tartalmazza, a Host fejlécmező megfelelője.
 - HTTP/2 kéréseket generáló kliensek számára az `:authority` pszeudo-fejlécmező használata ajánlott a Host fejlécmező helyett.
 - **:path**: a cél URI útvonal és lekérdezés részét tartalmazza.
 - Szerver-szintű OPTIONS kéréseknél `'*'` az értéke.
- Válasz pszeudo-fejlécmezők:
 - **:status**: a HTTP állapotkódot hordozza, minden válasznak tartalmaznia kell.

Pszeudo-fejlécmezők (3)

- A pszeudo-fejlécmezők meg kell, hogy előzzék a rendes fejlécmezőket.
- CONNECT kérések kivételével minden HTTP/2 kérés pontosan egy érvényes értéket kell, hogy tartalmazzon a `:method`, `:scheme` és `:path` pszeudo-fejlécmezőkhöz.
- A HTTP/2 nem teszi lehetővé:
 - Kérésben a protokoll verzió továbbítását.
 - Válaszban a protokoll verzió és az indok frázis továbbítását.

Példa (1)

```
> GET /index.html HTTP/1.1
> User-Agent: curl/8.10.1
> Host: eg.com
> Accept: */*
>
```

```
HEADERS (stream_id=1)
+ END_STREAM
+ END_HEADERS
:method = GET
:path = /index.html
:scheme = https
:authority = eg.com
user-agent = curl/8.10.1
accept = */*
```

```
< HTTP/1.1 200 OK
< ETag: "54ef4a17"
< Content-Length: 8192
< Content-Type: text/html
<
< {adatok}
```

```
HEADERS (stream_id=1)
- END_STREAM
+ END_HEADERS
:status = 200
etag = "54ef4a17"
content-length = 8192
content-type = text/html

DATA (stream_id=1)
+ END_STREAM
{adatok}
```

Példa (2)

```
> GET /index.html HTTP/1.1
> User-Agent: curl/8.10.1
> Host: eg.com
> Accept: */*
> If-None-Match: "54ef4a17"
>
```

```
HEADERS (stream_id=1)
+ END_STREAM
+ END_HEADERS
:method = GET
:path = /index.html
:scheme = https
:authority = eg.com
user-agent = curl/8.10.1
accept = */*
if-none-match = "54ef4a17"
```

```
< HTTP/1.1 304 Not Modified
< ETag: "54ef4a17"
<
```

```
HEADERS (stream_id=1)
+ END_STREAM
+ END_HEADERS
:status = 304
etag = "54ef4a17"
```

Példa (3)

```
> PUT /image HTTP/1.1
> User-Agent: curl/8.10.1
> Host: eg.com
> Accept: */*
> Content-Length: 8192
> Content-Type: image/png
>
> {adatok}
```

```
HEADERS (stream_id=1)
- END_STREAM
+ END_HEADERS
:method = PUT
:path = /image
:scheme = https
:authority = eg.com
user-agent = curl/8.10.1
accept = */*
content-length = 8192
content-type = image/png
```

```
DATA (stream_id=1)
+ END_STREAM
{adatok}
```

Szerver push (1)

- Lehetővé teszi a szervernek a kliens egy korábbi kérésével kapcsolatban kéretlen válaszok küldését.
 - Ez hasznos lehet akkor, amikor a szerver tudja, hogy kliensnek szüksége lesz ezekre a válaszokra az eredeti kérésére adott válasz teljes feldolgozásához.
- A szerver ehhez egy kérést szintetizál, melyet egy PUSH_PROMISE keretként küld el. A szerver ezután egy külön adatfolyamon képes egy választ küldeni a szintetikus kérésre.

Szerver push (2)

- A küldő egy PUSH_PROMISE keretet használ a fogadó arról való értesítéséhez, hogy egy adatfolyamot szándékozik létrehozni egy kéretlen válasz küldéséhez.
- A PUSH_PROMISE keretet egy vagy több CONTINUATION keret követheti.
- A PUSH_PROMISE és a rá következő CONTINUATION keretek együtt kéres fejlécmezők egy olyan teljes sorozatát tartalmazzák, melyet a szerver a szintetikus kérésnek tulajdonít.
- A PUSH_PROMISE keret tartalmazza annak az adatfolyamnak az azonosítóját is, melyet a végpont létrehozni szándékozik.

Szerver push (3)

- Az ígért válaszok mindig a kliens egy explicit kéréséhez tartoznak, a szerver az eredeti kéréshez tartozó adatfolyamon keresztül küldi a PUSH_PROMISE kereteket.
- A szerver számára az ígért válaszokra hivatkozó keretek küldése előtt ajánlott PUSH_PROMISE keretek küldése.
- A PUSH_PROMISE keret küldése után kezdheti meg a szerver az ígért válasz küldését azon az általa létrehozott adatfolyamon, melyhez az ígért adatfolyam azonosítót tartozik.

Szerver push (4)

- A kliens kérheti a letiltását.
 - A SETTINGS_ENABLE_PUSH beállítás 0 értéke jelzi a szerver *push* letiltást.
 - A kezdőértéke 0, mely azt jelzi, hogy engedélyezett a szerver *push*.
 - Tilos PUSH_PROMISE keret küldése egy végpont számára, ha a paramétert 0 értékre állítva kapja meg.
- A PUSH_PROMISE keretek fogadói egy RST_STREAM keret küldésével utasíthatnak el ígért adatfolyamokat.

Szerver push (5)

- Példa:

```
HEADERS (stream_id=1)
+ END_STREAM
+ END_HEADERS
:method = GET
:path = /index.html
:scheme = https
:authority = example.com
accept = */*
```

```
PUSH_PROMISE (stream_id=1,
promised stream id=2)
+ END_HEADERS
:method = GET
:path = /style.css
:scheme = https
:authority = example.com
accept = */*
```

```
HEADERS (stream_id=1)
- END_STREAM
+ END_HEADERS
:status = 200
content-length = 8192
content-type = text/html
```

```
DATA (stream_id=1)
+ END_STREAM
{adatok}
```

Szerver push (6)

- Példa (folytatás):

```
HEADERS (stream_id=2)
- END_STREAM
+ END_HEADERS
:status = 200
content-length = 1024
content-type = text/css

DATA (stream_id=2)
+ END_STREAM
{adatok}
```

Szerver push (7)

- Szerver oldali támogatás:
 - *Apache HTTP Server*: **igen**
 - Lásd: *Apache Module mod_http2 – H2Push Directive*
https://httpd.apache.org/docs/current/mod/mod_http2.html#h2push
 - *Apache Tomcat*: **igen**
 - Lásd: *Apache Tomcat 10 – Changelog* <https://tomcat.apache.org/tomcat-10.1-doc/changelog.html>
 - *Jetty*: **igen**
 - Lásd: *HTTP/2 Push of Resources*
<https://jetty.org/docs/jetty/12/programming-guide/server/http2.html#push>
 - *nginx*: **igen**
 - Lásd: *Introducing HTTP/2 Server Push with NGINX 1.13.9*
<https://www.f5.com/company/blog/nginx/nginx-1-13-9-http2-server-push>
 - *Undertow*: **igen**
 - Lásd:
https://undertow.io/javadoc/2.1.x/io/undertow/UndertowOptions.html#HTTP2_SETTINGS_ENABLE_PUSH

Szerver push (8)

- Kliens oldali támogatás:
 - *curl*: igen
 - Lásd:
<https://github.com/curl/curl/blob/master/docs/FEATURES.md>
 - *Hyper*: igen
 - *Netty*: igen

Szerver push (9)

- Böngésző támogatás:
 - **Firefox:**
 - Lásd a `network.http.spdy.allow-push` opciót (`about:config`).
 - **Chromium/Google Chrome/Opera:**
 - Lásd: Barry Pollard. *Removing HTTP/2 Server Push from Chrome*. August 18, 2022.
<https://developer.chrome.com/blog/removing-push/>

Szerver push (10)

- Gyakorlati megvalósítás:
 - **Apache HTTP Server:**
 - *Apache HTTP Server Version 2.4 – HTTP/2 guide – Server Push*
<https://httpd.apache.org/docs/current/howto/http2.html#push>
 - **nginx:**
 - Owen Garrett, *Introducing HTTP/2 Server Push with NGINX 1.13.9*, February 20, 2018.
<https://www.f5.com/company/blog/nginx/nginx-1-13-9-http2-server-push>

Szerver push (11)

- Az elterjedtségre vonatkozó statisztikák:
 - HTTP Archive. *Web Almanac*. 2022.
 - *Part IV Chapter 23: HTTP—HTTP/2 Push*
<https://almanac.httparchive.org/en/2022/http#http2-push>

Kapcsolatkezelés

- A HTTP/2 kapcsolatok perzisztensek.
- A kliensek számára nem ajánlott egy adott hoszt egy adott portjához egynél több HTTP/2 kapcsolatot nyitni.

HPACK

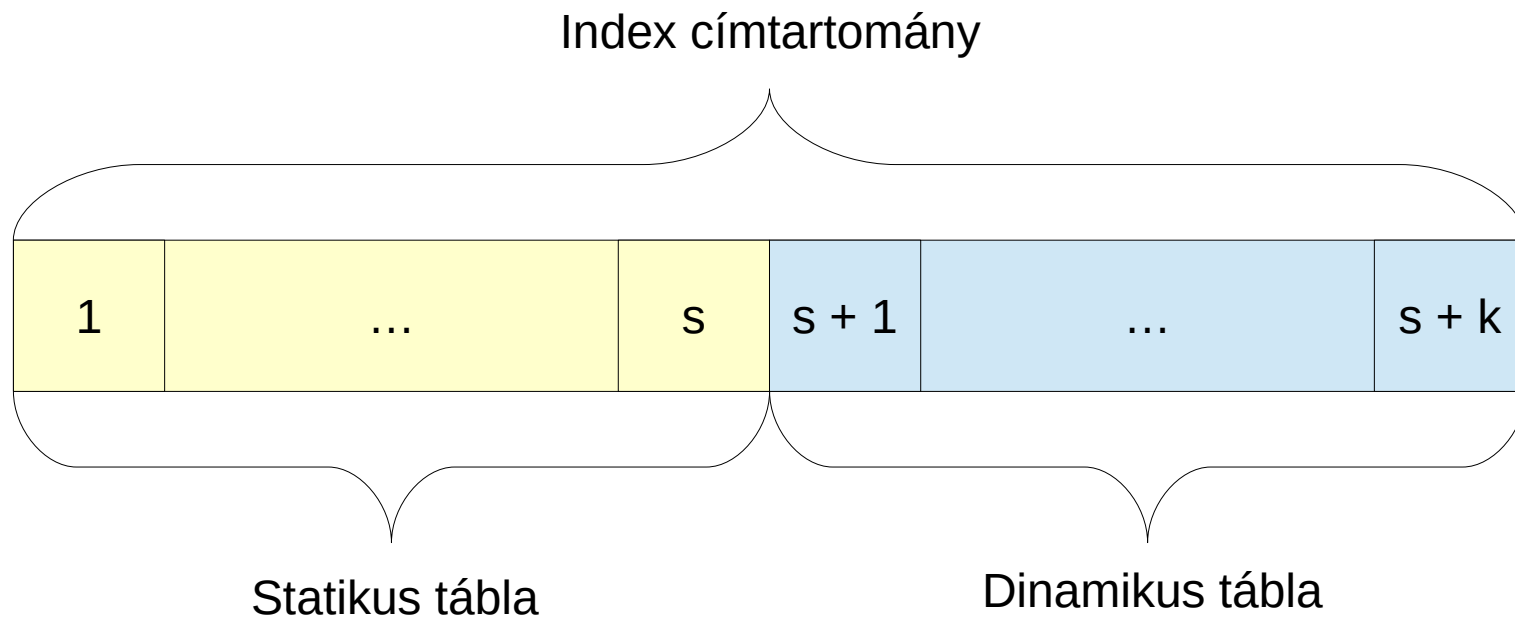
- HTTP fejlécmezők hatékony ábrázolására szolgáló tömörítési formátum a HTTP/2-höz.

Indextáblák (1)

- A fejlécmezők kódolása két indextábla használatával történik, melyek a fejlécmezőknek indexeket feleltetnek meg.
 - **Statikus tábla:** a gyakran előforduló fejlécmezőkhöz statikusan indexeket hozzárendelő, a specifikáció által előre meghatározott csak olvasható tábla.
 - **Dinamikus tábla:** a kódoló/dekódoló által kezelt kezdetben üres tábla a statikus táblában nem szereplő ismétlődő fejlécmezők indexeléséhez.
 - FIFO módon kezelt.
 - Maximális mérete korlátozható.
 - Egy végpont által kezelt kódoló és dekódoló dinamikus táblák teljesen függetlenek, azaz külön dinamikus táblákat használnak a kérésekhez és válaszokhoz.

Indextáblák (2)

- A statikus és a dinamikus tábla egyetlen index címtartományt alkot.

A statikus indextábla

Index	Név	Érték
1	:authority	
2	:method	GET
3	:method	POST
4	:path	/
5	:path	/index.html
6	:scheme	http
7	:scheme	https
8	:status	200
9	:status	204
...
58	user-agent	
59	vary	
60	via	
61	www-authenticate	

Fejlécmezők ábrázolása

- Egy fejlécmező kétféle módon ábrázolható a kódolásban:
 - **Indexként:** a statikus vagy dinamikus indextábla egy bejegyzésére hivatkozó indexként.
 - **Literálisan:** a fejlécmező nevének és értékének megadásával.
 - A fejlécmező neve ábrázolható literálisan vagy valamelyik indextábla egy bejegyzésére hivatkozó indexként.
 - A fejlécmező értékének ábrázolása literálisan történik.
- Fejlécmező nevének és értékének literális ábrázolása történhet közvetlenül vagy egy statikus Huffman-kóddal.

Huffman-kódolás

- Az RFC 7541 egy statikus Huffman-kódot határoz meg.

Decimális érték	Karakter	Kód	Hossz (bit)
...
32	' '	010100	6
33	'!'	11111110 00	10
34	'"'	11111110 01	10
35	'#'	11111111 1010	12
36	'\$'	11111111 11001	13
37	'%'	010101	6
38	'&'	11111000	8
39	'\''	11111111 010	11
...

Példa (1)

Index	Név	Érték
1	:authority	
2	:method	GET
3	:method	POST
4	:path	/
5	:path	/index.html
6	:scheme	http
7	:scheme	https
8	:status	200
9	:status	204
...
58	user-agent	
59	vary	
60	via	
61	www-authenticate	

:method	GET
:scheme	https
:path	/index.html
:authority	www.example.com
user-agent	my-user-agent
accept	*/*

2	
7	
5	
1	Huffman("www.example.com")
58	Huffman("my-user-agent")
19	Huffman("*/*")

Példa (2)

- HTTP/1.1 kérés mérete: 91 oktett
- Ekvivalens HTTP/2 kérés mérete (Huffman-kódolás): 9 + 6 + 34 = 49 oktett

```
> GET /index.html HTTP/1.1
> Host: www.example.com
> User-Agent: my-user-agent
> Accept: */*
>
```

```
HEADERS
+ END_STREAM
+ END_HEADERS
:method = GET
:scheme = http
:path = /index.html
:authority = www.example.com
user-agent: my-user-agent
accept = */*
```

Példa (3)

```
< HTTP/1.1 200 OK
< Date: Wed, 03 Oct 2018 11:45:09 GMT
< Last-Modified: Wed, 03 Oct 2018 11:45:09 GMT
< Content-Length: 4096
< Cache-Control: public, max-age=300
< Expires: Wed, 03 Oct 2018 11:50:09 GMT
< Content-Type: text/html
<
```

```
HEADERS
- END_STREAM
+ END_HEADERS
:status = 200
date: Wed, 03 Oct 2018 11:45:09 GMT
last-modified: Wed, 03 Oct 2018 11:45:09 GMT
content-length: 4096
cache-control: public, max-age=300
expires: Wed, 03 Oct 2018 11:50:09 GMT
content-type: text/html
```

- Az állapotsor és fejlécmezők mérete: 225 oktett
- Ekvivalens HEADERS keret mérete (Huffman-kódolás): $9 + 6 + 103 = 118$ oktett

Teljesítmény

- Példa:
 - *HTTP/2 Technology Demo* <http://www.http2demo.io/>

További ajánlott irodalom

- Daniel Stenberg. *http2 explained*.
<https://daniel.haxx.se/http2/>
<https://github.com/bagder/http2-explained>
- Ilya Grigorik. *High Performance Browser Networking*. O'Reilly, 2013. <https://hpbn.co/>
- Jeremy Wagner. *A Comprehensive Guide To HTTP/2 Server Push*. April 10, 2017.
<https://www.smashingmagazine.com/2017/04/guide-http2-server-push/>